

ΑΝΕΜΗ

Φύλλο 10 / Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2019

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΛΑΓΚΑΔΑΣ ΧΙΟΥ «Η ΚΥΔΙΑΝΤΑ»
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΞΕΝΕΙ ΕΝΥΠΟΓΡΑΦΑ ΑΡΘΡΑ

...και το όνομα αυτού:

Χώρος Μνήμης Λαγκαδούσικης Ναυτοσύνης

Η οικοδομική άδεια για την ανακαίνιση του κελιού της Αγίας Ειρήνης εκδόθηκε, η μελέτη εγκρίθηκε από το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο, το όνομα κατοχυρώθηκε και οι εργασίες αρχίζουν. Καθόλα τα διαδικαστικά λοιπόν έτοιμοι, επικεντρωνόμαστε πλέον στη συλλογή του υλικού που θα συμπεριληφθεί στην έκθεση του Χώρου Μνήμης Λαγκαδούσικης Ναυτοσύνης. Η πρώτη συνάντηση ορίστηκε για το Σάββατο 2 Νοεμβρίου 2019 και ώρα 6.00 το απόγευμα στην αίθουσα εκδηλώσεων του κοινοτικού καταστήματος, οπότε και θα δοθούν σαφείς οδηγίες προς... ναυτιλομένους. Πάντως, για την προετοιμασία όσων ενδιαφέρονται να βάλουν το δικό τους λιθάρι θα ζητηθεί οτιδήποτε έχει σχέση με:

- Τη ζωή στη Λαγκάδα
- Παλιές φωτογραφίες από την ευρύτερη περιοχή της Λαγκάδας
- Αντικείμενα που να έχουν σχέση με τα ναυτικά επαγγέλματα (ναυτικοί, ψαράδες, караβομαραγκοί κ.ά.)
- Αλληλογραφία ναυτικών
- Χάρτες της περιοχής ή ναυτικούς χάρτες
- Δώρα ή αναμνηστικά από ταξίδια των ναυτικών ανά τον κόσμο
- Ιστορίες σχετικές με τη θάλασσα ή τη ζωή των ναυτικών
- Ιστορίες από γυναίκες ή παιδιά ναυτικών σχετικά με τη ζωή στη Λαγκάδα εν αναμονή του συζύγου/πατέρα

Η συλλογή του υλικού θα ολοκληρωθεί μέσα στο Νοέμβριο, ώστε να γίνει εξ αρχής ο ακριβής αρχιτεκτονικός σχεδιασμός του χώρου. Τα αντικείμενα και οι ιστορίες που θα κατατίθενται προκειμένου να συμπεριληφθούν στην έκθεση του Χώρου Μνήμης Λαγκαδούσικης Ναυτοσύνης, θα φωτογραφίζονται επιτόπου, θα καταγράφονται και θα σας επιστρέφονται. Όσοι βεβαίως επιθυμούν, μπορούν να τα δωρίσουν.

Η ιστορία του χωριού μας θα ταξινομηθεί, με ιδέες καινοτόμες και θα είναι προσβάσιμη σε όλον τον κόσμο, φίλους της Λαγκάδας, μαθητές, εκπαιδευτικούς, επισκέπτες. Ο Χώρος Μνήμης της Λαγκαδούσικης Ναυτοσύνης ανήκει σε όλους μας, γι' αυτό ζητάμε την άμεση συνδρομή και συμπαράσταση όλου του χωριού στο δύσκολο αυτό εγχείρημα.

Ένας Χώρος Μνήμης των παππούδων και των πατεράδων μας δημιουργείται, το χρωστάμε και σ' αυτούς και στις νέες γενιές.

Το Δ.Σ.

Τα του χειμώνα...

Πρόγραμμα εργαστηρίων Π.Σ.Λ.

ΔΕΥΤΕΡΑ

Χορωδία Ενηλίκων 7.00 - 8.00 μ.μ.
Γυμναστική 5.00 - 6.00 μ.μ.

ΤΡΙΤΗ

Πλέξιμο για προχωρημένες 6.00 - 7.00 μ.μ.

ΤΕΤΑΡΤΗ

Θεατρικό εργαστήρι 5.00 - 7.00 μ.μ.

ΠΕΜΠΤΗ

Ράψιμο 5.00 - 6.00 μ.μ.
Γυμναστική 6.00 - 7.00 μ.μ.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Χορός Α' παιδικού τμήματος 5.00 - 6.00 μ.μ.
Χορός Β' παιδικού τμήματος 7.00 - 8.00 μ.μ.
Χορός ενηλίκων 8.00 - 9.00 μ.μ.

ΣΑΒΒΑΤΟ

Πλέξιμο για αρχάριες 6.00 - 7.00 μ.μ.

ΚΥΡΙΑΚΗ

Βραδιές Λογοτεχνίας 7.00 - 8.30 μ.μ.

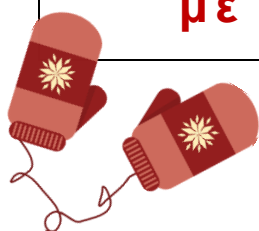

Εκτός από τα εβδομαδιαία εργαστήρια, θα πραγματοποιούνται όλον το χειμώνα έκτακτες θεματικές παρουσιάσεις για ανηλίκους και ενηλίκους με μεγάλες εκπλήξεις.

Στα εργαστήρια του Π.Σ.Λ. συμμετέχουν από 80 έως 100 άτομα εντελώς δωρεάν, καθώς η φιλοσοφία μας είναι αυτή, να μην επιβαρύνουμε οικονομικά κανέναν συμμετέχοντα.

Ευχαριστούμε πολύ τους συγχωριανούς εθελοντές-εκπαιδευτές, τη Βασιλική Γιαννόπαππα στο ράψιμο, τη Μαρία Δέβρα-Γεωργούλη στο πλέξιμο και τον Γιώργο Πετρίδη στη γυμναστική.

**Ο χειμώνας μας γίνεται πιο ζεστός
με τον Πολιτιστικό μας Σύλλογο**

❖ Όποιος βοηθήσει με οποιονδήποτε τρόπο στο στήσιμο του Ναυτικού μας Μουσείου θα συμβάλλει αποφασιστικά στο γράψιμο της ιστορίας του ναυτοχωρίου μας για πάντα. Είναι η ιστορία που θέλουμε να ακούμε όσοι πήραμε ή θα πάρουμε μέρος σε αυτήν. Ένα πετραδάκι, μια δεκάρα, μια αφήγηση, ένα αντικείμενο... είναι καλοί λόγοι! Οτιδήποτε μπορεί να βοηθήσει σε μια προσπάθεια, σ' ένα έργο για το οποίο θα είμαστε όλοι περήφανοι. Δεν πρέπει να λείπει κανένας Λαγκαδούσης και για κανέναν λόγο. Ο ΧΩΡΟΣ ΜΝΗΜΗΣ ΤΗΣ ΛΑΓΚΑΔΟΥΣΙΚΗΣ ΝΑΥΤΟΣΥΝΗΣ παίρνει σάρκα και οστά.

❖ Το νεοεκλεγμένο Τοπικό Συμβούλιο ανέλαβε καθήκοντα από 1^η του Σεπτεμβρη. Ευχόμαστε ολόψυχα καλή επιτυχία, επ' αγαθώ της τοπικής μας κοινωνίας βεβαίως. Πάντως είμαστε περίεργοι να δούμε πώς θα γίνει αυτό, με δεδομένα:

α) Τα μηδενικά κονδύλια που θα έχει στη διάθεσή του.

β) Τις... άριστες υποδομές μετά του ευαρίθμου υποστηρικτικού προσωπικού και της εύρυθμης διυπηρεσιακής λειτουργίας (Η/Υ, email, couriers κλπ.).

γ) Την... ανυπόκριτη αγάπη μεταξύ των συνδυασμών που έλαβαν μέρος, όπως αυτή εκφράστηκε προεκλογικά, σε συνδυασμό με την αγαστή μεταξύ τους συνεργασία, ως αρχικά διεφάνη μετεκλογικά. (Αλήθεια, ποιοι θα κρατάνε τα κλειδιά;).

❖ Η νέα εκπαιδευτική-επιμορφωτική περίοδος του συλλόγου μας ξεκίνησε. Η Σύγκλητος του Λαϊκού μας Πανεπιστημίου χάραξε τη ρότα της φετινής γνώσης με σοφία ενώ το εκπαιδευτικό διδακτικό προσωπικό σχεδίασε με οίστρο νέους καλλιτεχνικούς δρόμους. Ο δάσκαλος του τμήματος ωδικής (μοναδικού που συμμετέχω) όρισε το μουσικό δρόμο του ρεμπέτικου για το σχολικό έτος 2019-20, κατεύθυνση η οποία ενθουσίασε το εικοσαμελές τμήμα, ακόμα και από την πλευρά των γυναικείων εδράνων. Εύγε, Πέτρο!

❖ Εδώ επιτρέψτε μου, φίλοι μου, να εκφράσω τη λύπη μου για την αναστολή της καλής γειτονικής στήλης που με συντρόφευε σε όλα τα προηγούμενα φύλλα της εφημερίδας. Στιγμιαία νόμισα πως ήταν εργαστήριο. Να 'σαι καλά, φίλε!

❖ Και μια και είπαμε τη μαγική λέξη, να υπενθυμίσουμε ότι οι πέτρες από τους εκβραχισμούς σε χώρους που αναπτυξιακά έργα τελούν υπό ΑΝΑΣΤΟΛΗ δεν διατίθενται για μπαζώματα, θεμελιώσεις, χτίσιμο πετροντούβαρων ούτε καν για λιθοβολισμό.

❖ Η ετήσια πολυήμερη εκδρομή εξωτερικού πραγματοποιήθηκε και φέτος με μεγάλη επιτυχία. Η πανέμορφη, τραχιά και φιλόξενη περιοχή του Πόντου απορρόφησε επιτυχώς τις φιλόδοξες τουριστικές μας προσδοκίες. Η αξιαγάπητη Αργυρώ με το Sunrise της, ο ξεναγός αρχηγός Χασάν με τις γνώσεις και την ανθρωπιά του ήταν κάποιες από τις αιτίες της επιτυχίας. Ακόμα και η Βίκυ, ως υπεύθυνη από πλευράς Συλλόγου, αμφισβήτησε σθεναρά την «αυθεντία» μου στον τουριστικό τομέα, γεγονός πάντως που δε με άφησε δυσαρεστημένο. Άντε και του χρόνου με υγεία.

❖ Γράφω ανήμερα του αποχαιρετισμού σ' έναν καλό φίλο που προτίμησε να ταξιδέψει στη γειτονιά των αγγέλων. Πριν λίγα χρόνια, στην εκδρομική απόδραση του Συλλόγου μας στην Ιταλία ήταν μαζί μας αναζητώντας βοήθεια στο κράτημα του μπουζουκιού του. Σχεδόν όλο το βράδυ έστελνε τις πενιές του μίλια μακριά από την πρύμη του Superfast, απογειώνοντας το κέφι της παρέας μεσουράνα. Με το αστείρευτο χαμόγελό του, τη μεγαλειώδη σεμνότητα και την ηχηρή διακριτικότητά του ήταν η καλύτερη παρέα που θα μπορούσες να έχεις... από τον Περσικό μέχρι τη Λαγκάδα. Φίλε, θα λείψεις σε πολλούς.

❖ Ας τελειώνω εδώ – μιας και δεν έχω και πολλή όρεξη σήμερα – με θέματα της τρέχουσας επικαιρότητας. Αναμένονται εναγωνίως τα αναδρομικά των συνταξιούχων, που είναι και η μέγιστη πλειοψηφία των Λαγκαδούσων, για:

- Να αγοραστούν ελαιόδινχα- ελαιόπανα και όλα τα συναφή.
- Να μπορέσουν να πάρουν μέρος στην επόμενη εκδρομή του εξωτερικού. Για το εσωτερικό οι ανάγκες καλύπτονται κυρίως φιλοππτώχως.
- Να πληρώσουν την ετήσια συνδρομή τους στο Σύλλογο (5 ευρώ).
- Να πραγματοποιήσουν το επόμενο μονοήμερο για Σμύρνη προς αγοράν ειδών προικός, εσωρούχων και λοιπών τιμαλφών.
- Να συνδράμουν τέλος οικονομικά, ώστε να ολοκληρωθεί επιτέλους η ανέγερση του «Οίκου του πλουσίου».

Ευπειθώς υμέτερος
Δημήτρης Παπαπιάς

ΤΑ ΧΑΡΤΖΙΛΙΚΙΑ

Τα παιδικά σου χρόνια, λένε οι κοινωνιολόγοι-ψυχολόγοι, φτιάχνουν το χαρακτήρα σου. Ο τόπος των παιδικών μνημών είναι η πατρίδα σου, λένε οι φιλόσοφοι. Οι παιδικές μνήμες είναι οι ρίζες σου. Όλβιος που έχει και πατρίδα και ρίζες. Θαρρώ ότι ήμουνα προνομιούχος να ζω στα παιδικά μου χρόνια στη Λαγκάδα, εκεί στα Βοριάδικα (Τουρνίδικα), στο μέσα δρόμο της παραλίας. Όλη η ζήση του χωριού στα πόδια μου. Παιδάκι σε χρόνια ήρεμα, θες τα καφενεύα, θες οι βάρκες, θες τα καϊκία, λίγο πριν την οριστική εξαφάνιση τους, θες τα λιγροστά μαχαζιά, θες οι χαρακτηριστικοί τύποι, θες οι πλανόδιοι μικροπωλητές, θες τα παιχνίδια στους δρόμους και στα λιγροστά οικοπέδα. Εικόνες και ακούσματα. Όλα της ομπρός μου. Σφουγγάρι το μυαλό και η ψυχή ακόμα άπλαστη. Να ακούω, να βλέπω, να ψάχνομαι, να αναζητώ, να μαθαίνω, να πηζει το μυαλό και να πλάθεται η ψυχή. Απλή και ήρεμη παιδική ζωή. Νετάριζα νωρίς τα γραψίματα καθισμένος στο πάτωμα και για γραφείο μια παγκέτα, ώσπου να ξεθερμίσει η μάνα. Μόνο την ορθογραφία μού υπαγόρευε. Τα μαθήματα τα μάθαινα στην παράδοση στο σχολείο. Δεν με εξέτασε ποτέ της. Φάε και διάβασε δεν μου το είπε ποτέ. Μικρό το σπίτι, είχα και της μάνας τη γκρίνια και έτσι, πού με έχανες πού με έβρισκες, σεργιάνι στην παραλία. Ντοπιολαλιές, κουβέντες ναυτικές, ιστορίες, αστεία, πειράγματα, μαστορέματα των βαρκών και καϊκιών, καλές και κακές συμπεριφορές. Έπρεπε να 'μουν σπίτι με την πρώτη φωνή-κάλεσμα της μάνας. Έπρεπε να 'μουν απίκου. Φθάνει που με άφηνε μόλις τέλειωνα τα γραψίματα και έφευγα. Να βγω και από πάνω; Δεν καθόμουν μέσα. Πασαχύριζα ένα γύρω. Από του Σταμπόλου τη σκάλα μέχρι την Αγια-Σοφιά, στου Παρασκευά τη σκάλα. Το σεργιάνι μου στον κόσμο, δυο πατουμιές ο κόσμος μου, φάνταζε στα παιδικά μου μάτια μέγας και τρανός. Ήταν το δεύτερο σχολείο μου.

Ξύπναγα νωρίς το πρωί. Τον χόρταινα τον ύπνο, αφού μόλις άναβαν οι γκαζόλαμπες το σούρουπο ήμουν σπίτι, ρητή εντολή της μάνας, όπως και των άλλων μανάδων. Το καλοκαίρι τα γριχρί, Μυτιληνιά τα περισσότερα, ήθελαν τα ψώνια της μπακαλικής. Η αμοιβή ήταν ένα χάρτινο χωνί με σαρδέλες. Οι Καλύμνιοι, που έρχονταν με τα σφουγγαράδικα, όλο και κάτι ήθελαν από τον μπακάλη ή να τους δείξω το τηλεγραφείο της Μαριάνθης του Τσίγκρη, με το αζημίωτο βέβαια. Εκείνες οι μυρωδιές-μνήμες από τα σφουγγάρια που πατούσαν, πληρωμή ανεκτίμητη. Οι μπαρμπάδες, που ψάρευαν με τα πεταχτάρια, σου 'διναν ένα φράγκο αν γέμισες το τενεκεδόκουτο του γάλακτος με ζωντανούς κοκωβιούς. Είναι το καλύτερο δόλωμα. Τσιπούρες και συναγρίδες είχε πάντα στο λιμάνι. «Σουρδούβαλος», «Λαχού μαλλί», ήταν οι απευχές του Ορφέα στον Παντελή, για να μη πιάσει ψάρι. «Ψυχοσώστη κασονά», απαντούσε ο Παντελής, γιατί ο πρώτος ήταν και μαραγκός και έφτιαχνε... Δεινότατοι πεταχταράδες και αγραπημένοι φίλοι. Στην σειρά τα πεταχτάρια, περασμένα μια βόλτα στις καδένες και τους κρίκους του μόλου. Στραβομάρα, βρε, θα τα πατήσεις! Ώχα, βούδι! Έπαιρνα το καλάμι μου, πιπίλι καλαμαριού για δόλωμα και πάλευα πάνω κάτω στη παραλία να γεμίσω το κουτί. Με τα καΐκια είχα καλό χαρτζιλίκι. Γινόμουν κουβαλητής. Πήγαινα στα σπίτια καρπούζια, πεπόνια, μήλα, πυρήνα, αβέστη, αχθοφόρος σωστός. Είχαμε κάνει με το συνέταιρό μου στις μεταφορές για τα καρπούζια ένα καρότσι. Όπου βρίσκαμε παιδικό τρίκυκλο, ποδηλατάκι ή καρότσι μαζεύαμε τις ρόδες. Στο τέλος αναγκαστήκαμε να βάλουμε ρουλεμάν. Κάνα φραγκάκι να μαζέψω τα νερά από τις σεντίνες των βαρκών με το κουτάκι του ΝΟΥΝΟΥ. Στο υποτυπώδες καρνάγιο-γλίστρα της Αγία-Σοφιάς, ε!, ω!, να τραβάνε τις βάρκες από τις κουπαστές. «Τράβα, ρε ψόφο», «Ρε σώτροπα, θα μπατάρει», «Το φαλάγγι, τρέχα το από την πρύμνη στην πλώρη, θα βρει η καρένα και θα γίνει ζημιά». Πιο πολύ ώρα κράταχαν τα πειράγματα παρά η ανέλκυση. Να καθάρσεις, να ξύσεις τις βάρκες να φύγουν τα σκούφαρα από τα βρεχάμενα. Καραβομαραγκοσύνη ήξεραν οι περισσότεροι. Να βγάλουν κάποιο μαδέρι από το πέτσωμα, κανένα σάπιο σκαρμό. Να πελεκάνε με το σκεπάρνι, να μοσκοβολάνε τα σκρέπια του πευκόξυλου. Να βάζουν τα ξύλα στο γυαλό να στανιάρουν. Να κάψουν με το καμινέτο τις μπογιές. Να 'ρθει να καλαφατίσει ο μπάρμπα Νικολής με τη ματσόλα και τα σφιλάτσα. Να καθάρσω τις σεντίνες από τη βρώμα, τη ψαρίλα, τα πετρέλαια και τα λάδια των μηχανών. Οι μηχανές του Αξελού και του Μαρκότση με τα μεγάλα βολάντια, την περίεργη ανάφλεξη με το καμινέτο και προπάντων το χαρακτηριστικό τους τάκα-τούκου, σημάδι σιγουριάς. Δύσκολο το χαρτζιλίκι του καθαρίσματος. Ακόμα πιο δύσκολο να βάφεις τις σεντίνες, τις στραγαλιές, τους σκαρμούς και το ταμπούκιο της πλώρης με το στραβοπίνελο. Να βάφεις τα ύφαλα με τις μπογιές-δηλητήρια για τα σκουλήκια και από τη μυρωδιά να ζαλίζεσαι. Σε τούτη τη παραλία χόρταινα μυρωδιές και εικόνες. Μείνανε μυρωδιές θύμησες, εικόνες θύμησες, να αναχαλιάζεται η ψυχή, να μερεύει ο νους. Να βρέχω τις βάρκες το καλοκαίρι να μη ξερομαχιάσουν. Τυχερός αν με φώναζε μπακάλης να πάω καμιά φιάλη υγραερίου. Τη φιάλη στον ώμο, το γαλλικό κλειδί στο χέρι, δύσκολο το αγώγι στις κακόβολες ανηφόρες, η αμοιβή καλή. Ακόμα πιο τυχερός αν σου έδιναν να βγάλεις καμιά λοταρία.

Θυμάμαι τη φορά εκείνη που μου 'πανε να βγάλω μια συναγρίδα επτάκιλη στο λότο. Τα κατάφερα μέχρι το μεσημεράκι να συμπληρώσω τα ονόματα, καφενέλο-καφενέλο, σπίτι-σπίτι. Πέρασα τον παραγαδίσιω σπάγκο, που ήταν περασμένος στα κάτω χείλη της συναγρίδας, στο αψηλό μαπούνι της φωκιανής παραθυρόπετρας του Πέτικα, μπήκα στο διπλανό καφενέλο του Ορέστη να ετοιμάσω τα κληράκια. Χαρούμενος που έλαχε σε χουβαρδά το ψάρι, πήγα να το ξεκρεμάσω να του το πάω και πετάχεται από τα βράχια του η λιλικιά, θεριό, και με τσιμπά στο χέρι. Από την τρομάρα και τον πόνο δεν πήγα το ψάρι στον τυχερό, έχασα και το μπαξίσι. Διπλή ζημιά. Να κλαίω και για το τσίμπημα, να κλαίω και για τα φράγκα που 'χασα.

Μανώλης Κάλλας

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου Λαγκάδας "Η Κυδιάντα" εκφράζει τη βαθιά θλίψη του για το θάνατο του αγαπητού συγχωριανού μας Ζαννή Καλαγκιά. Θερμά συλλυπητήρια στην οικογένεια και στους οικείους του.

ΣΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ

ΘΑ ΤΟ ΠΑΡΕΙ ΤΟ ΠΟΤΑΜΙ

Οι ποταμοί του χωριού δεν θέλουν ιδιαίτερες συστάσεις, στην κυριολεξία είναι χείμαρροι, αλλά εμείς έτσι τους αποκαλούμε, διασχίζουν το χωριό και ενώνονται στον Γλυφό για να καταλήξουν στη θάλασσα.

Ο Κρικελής είναι ο πιο ορμητικός λόγω της μεγαλύτερης λεκάνης απορροής, είναι εκείνος που κάνει και τις περισσότερες ζημιές. Ο Πλυτής είναι πιο ήπιος, έχει περισσότερο νερό και τρέχει σχεδόν όλη την χειμερινή περίοδο.

Ενώ λοιπόν θα έπρεπε να είναι καθαροί, έτσι ώστε να μην προκαλούν ζημιές, συμβαίνει το αντίθετο, και με τη λέξη «καθαροί» δεν εννοώ βεβαίως τους θάμνους, τις λυγαριές και τις καλαμιές που φυτρώνουν στις κοίτες τους, αυτό είναι ένα φυσικό φαινόμενο, γι' αυτό άλλωστε και καθαρίζονται από συνεργεία του Δήμου. Υπάρχει μια μειονότητα, ελπίζω, που θεωρεί τα ποταμάκια μας χωματερές, είναι πεπεισμένη δε ότι δεν κάνει κάτι μεμπτό, αφού «θα τα πάρει το ποτάμι». Έτσι λοιπόν, πριν τα πάρει το ποτάμι, μπορούμε να βρούμε στο διάβα του σακούλες, καφάσια, κουτάκια όλων των ειδών, τζάμια, τσουβάλια, είδη οικοδομών, μπάζα και κλαδιά από τα γύρω χωράφια. Το πιο σύνηθες, Σεπτέμβρη-Οκτώβρη που κόβονται καλάμια για την περίοδο των ελιών, αυτά καθαρίζονται επιτόπου, οπότε όλα τα φύλλα και τα υπόλοιπα παραμένουν στις κοίτες, το ίδιο συμβαίνει και Απρίλη-Μάη, την περίοδο των μπαξέδων.

Υπάρχει και μια πρωτοτυπία για να λέμε ότι είμαστε μοναδικοί. Μέσα στην κοίτη του Πλυτή, σε όλο σχεδόν το μήκος της, κάποιοι φωστήρες τοποθέτησαν την κεντρική σωλήνα που τροφοδοτεί τη Συκιάδα με νερό, θεωρώντας ότι είναι το καταλληλότερο μέρος και σίγουροι ότι δεν θα την πάρει το ποτάμι. Αποτέλεσμα αυτού η μπουλντόζα να δυσκολεύεται στον καθαρισμό.

Τα αποτελέσματα όλων αυτών τα έχουμε βιώσει πολλές φορές. Σπίτια πλημμυρίζουν, βάρκες παρασύρονται, ο Κάμπος γίνεται μια λίμνη, εδώ βέβαια συμβάλλουν και τα μπαζωμένα χαντάκια. Το σίγουρο είναι ότι Γλυφός θα γίνει κάποια στιγμή οικόπεδο από τις επιχωματώσεις. Δεν τολμώ να σκεφτώ τι μπορεί να συμβεί αν όλα τα κλαδιά και τα υπόλοιπα υλικά μπλοκαριστούν στο γεφύρι του Γλυφού και ανέβει η στάθμη του νερού στο δρόμο. Τότε είναι σίγουρο ότι **θα μας πάρει και θα μας σηκώσει**, που λέει και η παροιμία.

Ε. Σ. Αργυρούδης

Εμείς τα συμφωνήσαμε, ως εδώ καλά...

Τούτη η περίοδος είναι εκείνη που οι Δημοτικές Αρχές συντάσσουν προϋπολογισμούς, προγράμματα και όλα εκείνα που υποτίθεται ότι πρέπει να γίνουν για να κάνουν τη ζωή των πολιτών καλύτερη, πιο ποιοτική, ασφαλή. Το ίδιο έπραξε και η κοινότητά μας, με την παραδοσιακή - για την Λαγκαδούσικη πολιτική - «ιδιομορφία» βέβαια, που επιτάσσει τα σοβαρά και σημαντικά να γίνονται και να διαμορφώνονται με τη σύμφωνη γνώμη των πολλών, ήτοι με ΛΑΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ, η οποία δια το νομότυπον ακολουθεί το προηγθέν, ομοθεματικό με αυτή, Τοπικό Συμβούλιο. Η λέξη ιδιομορφία πιο πάνω μπήκε σε εισαγωγικά, γιατί η Λαϊκή Συνέλευση για άλλες κοινότητες θεωρείται περιττή, άνευ σημασίας, υπερβολή που δεν οδηγεί σε αποφάσεις. Είναι όμως έτσι και ποιος ωφελείται από την απουσία της; Μήπως η επικοινωνία των ζητημάτων και η όσμωση με τα ζητήματα, που η συνέλευση παρέχει στους μετέχοντες, τους ενεργοποιεί, τους καθιστά περισσότερο κοινωνούς των προβλημάτων και άρα περισσότερο διεκδικητικούς των αποφάσεων αυτών;

Όμως ας δούμε τι έβγαλε το τσουκάλι της Λαϊκής Συνέλευσης:

1. Επισκευές σε αγροτικούς δρόμους και χάραξη νέων, για να πηγαίνουμε άλλοι στα χωράφια μας και άλλοι στα ζώα μας.
2. Καθαρισμούς χειμάρρων, δικτύων ομβρίων και κατασκευή νέων, για να μην πνιγόμαστε.
3. Ενίσχυση της πυρασφάλειας και πυροπροστασίας, για να μην καιγόμαστε.
5. Διευθέτηση ζητημάτων Αγροτικού Ιατρείου, για να μην πεθαίνουμε.
6. Επισκευές στο σχολείο, για να υποδεχτεί τα παιδιά μας με ασφάλεια.
8. Έλεγχος δικτύου ύδρευσης, καθαρισμός φρεατίων, καθαρισμός δεξαμενών και έλεγχος στεγανότητάς τους, για το νερό που πίνουμε.
12. Ενίσχυση διάνοιξης του δρόμου πάνω από τα σπίτια του Σκαρδανά, γιατί έχουμε γέροντες και τα σκαλιά είναι πολλά μέχρι τον κάτω δρόμο.
13. Μια σωστή επισκευή του κτιρίου της Κοινότητας, γιατί μπαινοβγαίνουν τελευταία πολλοί και δεν ταιριάζει στη Λαγκάδα η εγκατάλειψη.
14. Έλεγχος και επισκευή της μεταλλικής γέφυρας στο Γλυφό, στο γήπεδο της Αγ. Ειρήνης και στην παρακείμενη παιδική χαρά, επίσης γιατί δεν ταιριάζει στη Λαγκάδα η εγκατάλειψη.
16. Βελτίωση του παραλιακού δρόμου από Αγ. Σοφία προς Κακοβόλικά, τι στο καλό τουριστική ανάπτυξη θέλουμε...
17. Επισκευή δρόμου προς νεκροταφείο, βελτίωση, ασφαλτόστρωση, σεβασμός στους θρηνούντες.
18. Τοποθέτηση κάδου συμπίεσης (press container) έως το καλοκαίρι στα Γρίζα, τα μαγαζιά γνωρίζουν γιατί...
19. Επέκταση δικτύου ηλεκτροφωτισμού, μη σκοτωθούμε στα νυχτοπερπατήματα.

20. Σχεδιασμός για επέκταση του οικισμού και χωροθέτηση χρήσεων γης για πολλούς αναγκαίους λόγους.
21. Δεύτερη διέξοδος από Λιμάνι Λαγκάδας και επίλυση του προβλήματος πάρκινγκ, γνωστές και παλιές ανάγκες.
22. Εξασφάλιση – βελτίωση δυτικού κρηπιδώματος, μην γκρεμίσει κανείς άξαφνα, άλλωστε δεν μπορεί αριστερά μπέλλα- μπέλλα και δεξιά κασιβέλα.
23. Μελέτη προστασίας δυτικού κρηπιδώματος από τον κυματισμό, no comments, οι χειμερινοί ξέρουν.
24. Μελέτη προστασίας περιοχής Δελφινιού από την υπεράντληση νερού, no comments too, όσοι έχουν εκεί χωράφια ξέρουν.
25. Επίλυση του ζητήματος του βιολογικού, όλοι το γνωρίζουν, όλοι το μυρίζουν.
26. Ήπιες μορφές παρέμβασης για την αξιοποίηση της Κυδιάντας, μέσω της ανάδειξης της ως ιστορικό τόπο αλλά και του πρίνου στον Αι-Γιάννη ως μνημείο φυσικής κληρονομιάς, διασύνδεσή τους με άλλους ιστορικούς δρόμους (Ελληνόστρατα) ή και ιδιαίτερου φυσικού κάλλους τόπους (Γιβάρι, Δελφίни, Κοίλα, Πιτύος, Κάστρο Γριάς, Ναυτικό Μουσείο Λαγκάδας), ως ενότητα και τουριστικό πόλο έλξης.
27. Φαναράκι-Τελωνείο, πλήρης τεχνική μελέτη για ανάπλαση της περιοχής. Αναπαλαίωση-συντήρηση κτιρίου Τελωνείου, καθώς και παλαιού φάρου και της περιοχής του για χρηστική διαχείριση των χώρων.
28. Επισκευή κτιρίου σφαγείου Λαγκάδας για αξιοποίηση αυτού.

Λειτουργικά – διοικητικά

1. Στελέχωση της κοινότητας με διοικητικό υπάλληλο σε καθημερινή βάση.
2. Εξοπλισμός του κοινοτικού καταστήματος με τα απαραίτητα εργαλεία - fax, internet, Η/Υ, πολυμηχάνημα.
3. Παρουσία τουλάχιστον τριών εργατών για καθαριότητα και επιτήρηση χώρων.

Αυτό είναι λοιπόν το Τεχνικό Πρόγραμμα, το οποίο για να υιοθετηθεί, ψηφιστεί και υλοποιηθεί από το Δήμο Χίου, απαιτείται η συνεχής διεκδίκηση και παρουσία στα Δημοτικά Συμβούλια όλων των χωριανών, γιατί, όπως γνωρίζουμε, τα Τοπικά Συμβούλια και οι Λαϊκές Συνελεύσεις εκφράζουν γνώμη κατά το νόμο. Η διεκδικητική και δυναμική παρουσία μας στα Δ.Σ. όμως καθιστά πολύ ισχυρότερη τη γνώμη και υπό συνθήκες τη μετουσιώνει σε αναγκαστική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου. Να λοιπόν γιατί χρειάζεται όλοι να ξέρουν, όλοι να μετέχουν και όλοι μαζί να επιβάλλουν εντέλει το δίκιο τους. Γιατί Δημοκρατία είναι ΣΥΜΜΕΤΕΧΩ, δεν είναι ΑΝΑΘΕΤΩ.

Παντελής Χαβιάρας (Βουνό)

ΙΣΧΥΡΟ «ΟΧΙ»

στην ιδιωτικοποίηση των βασικών υπηρεσιών των δήμων

Η Λαϊκή Συνέλευση της Λαγκάδας, που συνήλθε στις 23/10/2019 με αφορμή την έγκριση του Τεχνικού Προγράμματος του Τοπικού Συμβουλίου, απαιτεί την απόσυρση του πολυνομοσχεδίου της κυβέρνησης και ιδιαίτερα του άρθρου 179, που ιδιωτικοποιεί παραπέρα τις βασικές υπηρεσίες καθαριότητας, ηλεκτροφωτισμού και πρασίνου.

Βιώνοντας οξύτατα ως κοινότητα τα καθημερινά προβλήματα και τις ελλείψεις προσωπικού, με τη σειρά μας απαιτούμε:

- Καμιά ιδιωτικοποίηση υπηρεσιών
- Προσλήψεις μόνιμων υπαλλήλων σε βασικούς τομείς, με βάση τις αυτονόητες ανάγκες μας

Η τράπεζα του ΠΣΛ αξίζει όλα τα λεφτά

Με μεγάλη επιτυχία στέφθηκε και η 11^η εθελοντική αιμοδοσία του Πολιτιστικού Συλλόγου Λαγκάδας, που πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 13 Οκτωβρίου 2019. Η

Τράπεζα Αίματος του Συλλόγου μας ξεπέρασε πλέον τις εκατό μονάδες, αισίως φτάσαμε τον αριθμό 101.

Σε κάθε περίπτωση, είμαστε στη διάθεση όποιου χρειαστεί αίμα, συγγενή, φίλου, χωριανού και μη, γνωστού ή αγνώστου.

Πάντως ευχόμαστε να είμαστε αχρείαστοι.

Και δεν ξεχνάμε...

Η πρόληψη βοηθά, η αλληλεγγύη στηρίζει

Το ιδιωτικό νηπιαγωγείο της Λαγκάδας

Ο δάσκαλος, Γιώργος Χρήστου, θυμάται...

Νηπιαγωγείο σαν ήρθαμε εμείς στη Λαγκάδα, το 1976, δεν υπήρχε. Είχε όμως από τη μια αρκετά νήπια που θα φοιτούσαν σ' αυτό και δυναμικό Σύλλογο Γονέων του σχολείου από την άλλη, με ενεργά μέλη φυσικά μόνο γυναίκες. Ο Σύλλογος ανασκουμπώθηκε για να λειτουργήσει σε πρώτη φάση ιδιωτικά το Νηπιαγωγείο, μέχρις ότου την επόμενη χρονιά να ιδρυθεί δημόσιο. Βέβαια οι προκλήσεις δεν ήταν λίγες. Αυτό ήταν πρωτόγνωρο, τόσο στη Λαγκάδα όσο και στην υπόλοιπη Χίο.

Έγιναν λοιπόν οι απαραίτητες ενέργειες στην Επιθεώρηση Δημοτικής Εκπαίδευσης, για να επιτρέψει τη λειτουργία και την παραχώρηση αίθουσας από το Δημοτικό Σχολείο. Ο δε Σύλλογος βρήκε νηπιαγωγό και φυσικά χρήματα για να πληρώνεται. Στο σημείο αυτό θέλω να επισημάνω για μια ακόμη φορά πόσα μπορούν να γίνουν προς όφελος του κοινωνικού συνόλου, όταν υπάρχει σύμπνοια, αποφασιστικότητα και παραμερισμός μικροτήτων. Αυτό πράγματι ήταν ένα ρίσκο, γιατί αν γινόταν κάποιο ατύχημα στα μικρά παιδιά που φοιτούσαν σε ένα νηπιαγωγείο με τη μορφή αυτή, δεν υπήρχε νομική κάλυψη, εφόσον λειτουργούσε χωρίς επίσημη αναγνώριση. Όμως το δέσιμο όλων μας ήταν το καθοριστικό στοιχείο που παραμέριζε τις όποιες δυσκολίες.

Το Νηπιαγωγείο λοιπόν λειτούργησε άψογα για μια ολόκληρη σχολική χρονιά, με μια εξαιρετική Νηπιαγωγό, το όνομα της οποίας δυστυχώς ξεχνώ και παρείχε στα νήπια δημιουργική απασχόληση, γνώσεις και προετοιμασία για το Δημοτικό. Την επόμενη χρονιά έγιναν οι απαραίτητες ενέργειες και ιδρύθηκε το Νηπιαγωγείο Λαγκάδας με διορισμένη πια Νηπιαγωγό, το οποίο και λειτούργησε σε μια αίθουσα του Δημοτικού. Οι κυρίες που ήταν στο προεδρείο ας με συγχωρέσουν που ονόματα δεν αναφέρω, τα χρόνια πέρασαν και γι' αυτό όλο και κάποιες θα ξεχάσω. Όμως ποτέ δε θα ξεχάσω την άριστη συνεργασία που είχαμε και την τεράστια βοήθεια που μας έδιναν για να κάνουμε πράγματα πολύ προχωρημένα για την εποχή εκείνη.

Οι ελαιοπαραγωγοί συνιστούν...

Το μάζεμα των ελιών ξεκίνησε δυναμικά και στη Λαγκάδα, παρότι οι γνώμες διίστανται, είναι νωρίς, έβρεξε, δεν έβρεξε, ακόμα είναι πράσινες κι όλ' αυτά που κάθε τέτοια εποχή ακούγονται σ' όλο το χωριό.

Ωστόσο, θέλοντας να προετοιμαστούμε, αρχίζουμε από την λίστα των αναγκαίων υλικών που πρέπει να έχουμε μαζί μας, όταν ξαμοληθούμε στα χωράφια για το κουραστικό μεν αλλά αναγκαίο λιομάζωμα.

➤ Εργαλεία

- Τσόλια
- Κατσούνα
- Κουβάς από δεκάκιλη μπογιά που χρησιμοποιείται σαν μετράρι
- Τσουβάλια άδεια και γερά για την μεταφορά των ελιών
- Σκάλα για τα ψηλά
- Σχοινί για το δέσιμο της σκάλας
- Πριονάκια διαφόρων μεγεθών, χειροκίνητα ή βενζινοκίνητα
- Χτενάκια, και στενά και φαρδιά
- Κουπεπέ, για όσους έχουν αντοχές, με την μπαταρία του
- Γάντια

➤ Τρόφιμα- Ποτά

- Καφές σε θερμός
- Κουρκουμπίνια
- Νερό
- Τοστ ή ψωμοτύρι με ντομάτα και ελιές κουρμάδες, για τη λιγούρα
- Όποιος θέλει να φάει κανονικό φαγητό συνιστάται ανεπιφύλακτα η φασολάδα με ρέγκα ψημένη στο χωράφι. Τα παλιά τα χρόνια οι γυναίκες μαγειρεύαν στην ύπαιθρο, στα ξύλα, εμείς οι νεότεροι χρησιμοποιούμε τα τάπερ.

➤ Ενδυμασία

Στις ελιές, συνήθως φοράμε τα παλαιότερα των υποδημάτων και των ρούχων μας. Πάντα χρησιμοποιούμε τη μέθοδο του κρεμμυδιού. Πολλές λεπτές μπλούζες, που μια-μια τις βγάζουμε λόγω ζέστης. Τις κρύες μέρες φοράμε κούκο κι έχουμε τ' αυτιά μας μέσα, ένα κασκόλ και οπωσδήποτε γάντια.

➤ Φαρμακείο

Ελιές είν' αυτές, ένα γρατζούνισμα από το πριόνι θα το φάμε στα χέρια, οπότε καλό θα ήταν να έχουμε μαζί μας τσιρότα, ιώδιο ή μεταντίν. Σε σοβαρότερα περιστατικά, ας φτύσουμε στον κόρφο μας, ας έχουμε πάνω μας το κινητό μας.

➤ Γενικές οδηγίες

- Δεν χρησιμοποιούμε το βενζινοκίνητο πριόνι σε κατοικημένες περιοχές τις ώρες κοινής ησυχίας.
- Μαζεύουμε τυχόν σκουπίδια και τα παίρνουμε μαζί μας.
- Δεν βάζουμε φωτιές αν δεν είναι η κατάλληλη περίοδος.
- Δεν φράζουμε μονοπάτια και δρομάκια με κλαδιά.
- Είμαστε πολύ προσεκτικοί με το δέσιμο της σκάλας.

Καλό μάζεμα με ευκολία και καλή σοδειά, συγχωριανοί!

Βίκυ Γεωργούλη (ελαιοπαραγωγός)

Τέσσερις γενιές πίθοι

Το χειρότερο μου ήταν εδευτό, το άμε να γεμώσεις λάδι και για 'δε να τον εσκεπάσεις καλά τον πίθο, σάμπου τον ευρήκες και μη ρίξεις σταγόνα λάδι κάτω είναι αμαρτία. Δυο μεγάλα μπουκάλια που παλιά είχανε μέσα ούζο του Τσαμπαρλή, το έπινε ο κύρης στα ξεμπάρκα του, ένα μπρίκι, ένα χωνί και δώσ' του για την είσοδο του σπιτιού, εκειδά κατάδρομα στη λεωφόρο, σε αποθηκάκι μυστικό που έκρυβε δυο πιθάρια, το ένα προίκα του πατέρα και το άλλο της αδερφής του. Ήταν τα πρώτα πράγματα που κάνανε ποδαρικό στα σπίτια, πριν καν μπουν τα κρεβάτια, οι καρέκλες, ο παλιός καθρέφτης με το σκάλισμα, της γιαγιάς, έμπαινε ο τόπος για το λάδι. Ήβγαζα πρώτα το καπάκι, ένα στρογγυλό ταψί του φούρνου, μετά την κουρελού που εσφήνωνε το καπάκι, και μετά το καθαρό πεσκίρι, ακουμπούσα το μπουκάλι στο χοντρό στόμιο του πιθαριού, σήκωνα μανίκι και βουτούσα το μπρίκι στα βαθιά. Μια μυρωδιά λαδιού σκέπαζε τα καυσαέρια που μπαίνουν από την πόρτα κι ένα χρώμα πράσινο, όμορφο, φωτεινό γέμιζε τα μπουκάλια, λαδάκι του χωριού, δικό μας, που σαν κι αυτό άλλο δεν υπήρχε.

Έξι πίθους είχε η γιαγιά σαν εκατεβήκανε από την Κυδιάντα, εκεί γύρω στο '38 κι αυτοί είχανε την τιμητική τους, γιατί τους καλοθέκανε στο κατώι, τους στεριώσανε στη γη, μετά εβάλανε πόρτες

και χτίσανε το υπόλοιπο σπίτι. Από 150 οκάδες λάδι εχωρούσανε οι δυο μεγάλοι και στους άλλους, τους πιο μικρούς, εφυλάγανε μέσα τους ελιές για το χειμώνα. Προίκα κι αυτοί στη γιαγιά από τον πατέρα της, στο χέρι καμωμένοι, αφού στ' Αρμόλια από το '55 αρχινήσανε να τους κάμνουνε στον τροχό, ψημένοι στα καμίνια, αλειφωτοί από μέσα να κρατούν το λάδι.

Τα χρόνια περάσανε, εγυρίσαμε στο χωριό κι αφού τα σπίτια στο άστου αδειάσαν, εφύγανε κι οι πίθοι, ο ένας συνέχισε το ταξίδι του στην πόλη κι ο άλλος επέστρεψε πίσω, μπήκε κάτω από την στροφή μιας σκάλας, εκλείστηκε ξανά σε αποθηκάκι, με καπάκι το ίδιο ταψί, άλλη κουρελού και πεσκίρι. Ο πατέρας έφυγε για ταξίδι χωρίς επιστροφή, δεν έμεινε να χαρεί, να δει τα δέντρα που φέτος βουλούνε κι άμα βρέξει και ποτιστούνε και φουσκώσουνε οι ελιές, η παραγωγή θα φτάσει και για του χρόνου. Η ευθύνη άλλαξε χέρια, τι να κάνω με τον πίθο, καλέ θεία, αρώτησες, καθάρισε τονε, βάλε κουτάλα να πάρεις ευτά που έχουν απομείνει στον πάτο, βρέξε πανιά με χλιαρό νερό και καθάρισε τον, μη

ρίξεις νερό μέσα. Επλυθήκανε τα τσόλια, τα τσουβάλια, τα δοχεία τα πλαστικά, τα τσουγκρανάκια και τα πριόνια επήγανε για τρόχισμα. Εβγήκε ο πίθος όξω, πέντε ώρες καθαριζότανε μέσα κι όξω, να φύγει ο ασβέστης, να φανεί το σιρίτι του το μερακλίδικο, να μπει πάλι στη θέση του, ν' ακουμπήσει με ασφάλεια στη γη. Μπα, μη βάλεις μέσα λάδι, είπενε η φιλονάδα που ξέρει από τέτοια, μολυβδούχα γυαλώματα εκάμνανε εκείνα τα χρόνια, είναι ακατάλληλα, πάρε πιο καλά γυαλί που είναι το καλύτερο για το λάδι, πιο σιγά, της είπα, μίλα, θα μας ακούσουνε τεσσάρων γενιών πίθοι και αλίμονο μας...

Βίκυ Γεωργούλη

Κι από τις ελιές στους αμανίτες

...ο μαγικός κόσμος
των μανιταριών!

...γνωριμία με τα μανιτάρια, τη θέση τους στο οικοσύστημα
τη σχέση τους με τον άνθρωπο και τον πολιτισμό

***Σάββατο, 23/11, 6 μ.μ** εκδήλωση - παρουσίαση: Κοινότητα Λαγκάδας
ομιλητής ο συγγραφέας του εκπαιδευτικού υλικού: Ιστορίες της Μανιταρολάνδης,
Αριστείδης Σγατζός, δάσκαλος - Phd Κοιν. Ανθρωπ.

***Κυριακή, 24/11, 9 π.μ**, βόλτα στο δάσος και γνωριμία με τα μανιτάρια
στο φυσικό τους χώρο: συγκέντρωση
μπροστά από τα γραφεία της Κοινότητας Λαγκάδας

Κουπόνι
ενίσχυσης του
Συλλόγου 5€

Πολιτιστικός Σύλλογος Λαγκάδας, Χίου "Η Κυδιάντα"

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ στο τηλ. 6944602771 (Βίκυ Γεωργούλη)

ΛΟΓΟ...
ΤΕΧΝΗΜΑΤΑ

Γράφει ο
Αλέξανδρος
Κουντουρατζής

Η καλτσοδέτα

Αδερφικέ, εν πατρίδι, φίλε Χρήστο,

Η αιτία της επιστολής αρκούντως σοβαρή. Θα σε αναταράξει βαθέως. Ομοίως συντάραξε την άδολη και αγνή ψυχή μου. Αρχικά να σου ευχηθώ ενάρετο βίο μετά της συζύγου σου. Κάθε προσπάθεια θα καταβάλλω δια να σε πληροφορήσω εν συντομία επί του θέματος, βλέπεις όμως, ολίγο το αναπάντεχο της υπόθεσης, λίγο που έχω ξεχάσει να γράφω τέτοια κείμενα ή - να το θέσω καλύτερα - δεν κατέστη ουδέποτε αναγκαίο... οι εξηγήσεις είναι περιττές.

Όλα ξεκίνησαν στην μπάση του φθινοπώρου, με γνωρίζεις καλά, πάντα ήμουν λάτρης της άνοιξης, ποίηση, μίνιμαλ αμφιέσεις, άνθη. Από τα πρώτα χινοπωριάτικα πρωινά κατέληξα θαμώνας στο καφέ Rue Bevoit. Ένα μπιστρό παρακάτω, δυο τετράγωνα απ' την οικεία μου, στην οδό Le Marais 57. Φαντάσου λίγο το σκηνικό... Οι μύγες φανερά πιο παχουλές κι απείθαρχες να πετούν ακανόνιστα διαολίζοντας το καθετί, το απαλόπνοο αεράκι φαντάσου να μεταφέρει αρώματα ντάλιας και χρυσάνθεμου αρωματίζοντας φτηνά τα πέριξ και στα ρουθούνια μου φιλόξενες αρωματικές νότες καπουτσίνου, όλα αυτά στο καφέ Rue Bevoit.

Σαφώς, μια ιδιάζουσα περίπτωση, ασυνήθιστα άρτια και κυκλώπειος αποτελεσματική. Όπως τυγχάνω να είμαι, με μοναδικό στυλ, γενικότερα ένας τρυφερός, στωικός και ρομαντικός άνθρωπος, όπως με θυμάσαι Χρήστο, δεν έχω αλλάξει καθόλου, δεν ευρισκόμουν τυχαίως εκεί!

Είχα ανακαλύψει την Δέσποινα των Παρισίων, όπως το διαβάξεις, φίλε μου, και για να ακριβολογώ, τα πιο χαρισματικά κάτω άκρα ολόκληρης της πρωτεύουσας. Με στοιχειωμένες τις αισθήσεις παρακολουθούσα

καθημερινά από την χαραμάδα ενός ξύλινου διαχωριστικού, με διάχυτη έκσταση, τα αφροδίσια και τόσο αρμονικά σμιλεμένα πόδια της νεαρής, ευγενούς φαντάζομαι κυρίας, διότι λόγω διαρρύθμισης δεν έβλεπα κάτι άλλο εκτός από τα πόδια της.

Μοναδικό θέαμα. Δεν έχεις δει κάτι παρόμοιο, στο υπογράφων. Το φετίχ λοιπόν της κυρίας, ήταν οι καλτσοδέτες, ναι οι καλτσοδέτες, από την πρώτη μέρα κιόλας έγινε και δικό μου. Στην πρώτη μας μοιραία, εξ αποστάσεως γνωριμία, φορούσε καλτσοδέτες με τελείωμα λουλουδιών, ένιωσα την άνοιξη να με εξουσιάζει μ' ανατριχίλα στο κορμί. Το επόμενο πρωινό ξανά εκεί, με πέτυχε απροετοίμαστο, ενώ αβίαστα απολάμβανα το εξαίρετο αφέψημα που μου σέρβιραν, φθινοπωρινές σταχόνες τίλιου έσταζαν στο πουκάμισο μου αντικρίζοντας την καλτσοδέτα με τελείωμα δαντέλας. Έπρεπε να έβλεπες πόσο ερωτικά αγκάλιαζε τον μηρό της. Η επιθυμία για επαφή φλόγιζε ανεξέλεγκτα το κορμί μου.

Προσπάθησα να μερέψω τα πάθη, Χρήστο, αγωνίστηκα μια ολόκληρη εβδομάδα, μάταια. Την επόμενη Τετάρτη με ψιλόβροχο ξανά εκεί στην θέση μου, πλησίον μου συζητούσαν για τα πολιτικά διάφορα μορμολύκεια, λίγο πιο πέρα ο σερβιτόρος ερπόταν φιλήδονα για το πουρμπουάρ, απέναντι στο πάρκο τα φυλλοβόλα είχαν ξεκινήσει την μαζική αποχύμνωση και εγώ εγκεφαλικά έχδυνα τις καλτσοδέτες τύπου Frange, κόχλαζε πια το καζάνι της παραφοράς. Την Πέμπτη έμεινα σπίτι και ξορκίζοντας το κακό, ξέσκισα κάτι παρόμοιες που φορούσε το γυναικάκι μου. Αααχ...Αχ!

Την Παρασκευή το καφέ Βενοίτ έκρυβε εκπλήξεις, τα ηχεία έπαιζαν Μαργαρίτη, "Πεθαίνω για σένα", ενώ το μενού είχε μαύρη καλτσοδέτα που δυνητικά ερεθιστικά έδινε την σκυτάλη στην μαύρη ζαρτιέρα, αγαπημένο φθινόπωρο κράτα λίγο ακόμα συλλογίστηκα.

Όπως αντιλαμβάνεσαι και συ, Χρήστο, κάποια στιγμή έπρεπε να αναλάβω δράση, το απαιτούσε η κατάσταση, δε λέω παντρεμένος, αλλά στη λήθη των ανεκπλήρωτων ερώτων; Δε θα χρεωνόταν μεγαλύτερη ακόμα η αμαρτία; Επίσης δοξασμένο είναι να ακολουθά κανείς την φύση του.

Ήρθε το Σάββατο, αγαπητέ φίλε, το Σάββατο των Επτά Παρθένων, τα αισθησιακά πόδια που θα ξεχώριζα μέσα από χιλιάδες ήσαν γυμνά σαν της Εύας! Απροκάλυπτα, ονειρικά, ο απαγορευμένος καρπός καμωμένος εκεί, αντίκρυ απ' το βλέμμα ενός θνητού!

Ρούφηξα μια γουλιά καφέ, συσκέφτηκα με τις αδυναμίες μου, έκρινα οριστικό πως έπρεπε να ξεχυθώ δίχως προηγούμενο στη λεγάμενη, "απανωτός" όπως θα έλεγες και εσύ. Δευτερόλεπτα πριν σηκωθώ, διέκρινα μια ανησυχία, μια ρίγη στο δεξί της μηρό, και έπειτα ένα

βρώμικο αντρικό χέρι να τα μαχαρίζει... Φρίξον ήλιε! Αναίδεια, τα δικά μου έπρεπε να ήταν παραμίλησα, ύστερα, ύστερα σηκώθηκαν, πιθανόν φεύγουν, μάλλον την παίρνει μακριά, όχι, έρχονται προς τα εδώ τα πουλάκια μου, για να δούμε τι θα δούμε ψέλλισα, διάολε, αυτή είναι η γυναίκα μου!

Το φθινόπωρο, φίλε μου καρδιακέ, τα φύλλα τσακίζονται κατάχαμα, τα χρώματα ξεθωριάζουν, και να, μια παχουλή μύγα προσγειώθηκε στο μέτωπο μου, προφανώς για να με χέσει.

° Το διήγημα γράφτηκε στα πλαίσια του λογοτεχνικού εργαστηρίου του ΠΣΛ, κατά το έτος 2018-19.

Επετειακό

Κατοχή

Το 1941, η προγιαγιά μου η Βιτώρια, επειδή τα παιδιά της πεινούσαν, πήγαινε, όπως και όλες οι γυναίκες τότε, στα χωριά και αντάλλαζε τα ρούχα της και τα χρυσαφικά της για να της δώσουν φαγητό.

Ο άντρας της πρόγιαγιάς μου της Ματρώνας, ο προπάππους ο Μιχάλης που ήταν ναυτικός, ένα βράδυ είδε ένα όνειρο που έλεγε πως έπρεπε να πει σε όλους, το επόμενο πρωί να μην πάνε από τη δεξιά πλευρά του πλοίου γιατί θα έριχναν οι Γερμανοί τορπίλη. Παρόλο που ο παππούς Μιχάλης δεν πίστευε σε αυτά, το είπε στους υπόλοιπους. Όμως δεν τον άκουσαν όλοι, κάποιοι πήγαν από τη δεξιά πλευρά και οι Γερμανοί έριξαν τορπίλη. Και αυτοί οι άνθρωποι σκοτώθηκαν. Οι υπόλοιποι που πήγαν από την αριστερή πλευρά, ανάμεσά τους κι ο προπαππούς μου, γλίτωσαν κι έφυγαν με τις βάρκες.

Όλη η δεξιά πλευρά καταστράφηκε και το πλοίο βούλιαξε.

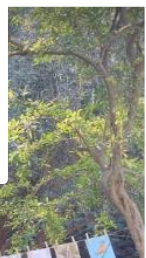
Βασούλα Ζ. Αποστολίδη

Τα Λαγκαδουδάκια

Πιλάσαν πουλιά στον αέρα

Η Ελληνική Ορθολογική Εταιρεία - σε συνεργασία με το εργαστήριο «Βίωσε και Επιβίωσε» - διοργάνωσε φέτος τη Γιορτή Πουλιών Χίου. Η Πανευρωπαϊκή Γιορτή των Πουλιών είναι ένα ετήσιο γεγονός που λαμβάνει χώρα το πρώτο Σαββατοκύριακο του Οκτωβρίου σε περισσότερες από 100 χώρες και συντονίζεται από την Παγκόσμια Ομοσπονδία Περιβαλλοντικών Οργανώσεων για την προστασία των πουλιών «Birdlife International». Ο κύριος στόχος της εκδήλωσης είναι η ενημέρωση-ευαισθητοποίηση του κοινού για την ανάγκη προστασίας των μεταναστευτικών πουλιών, καθώς και των περιοχών αναπαραγωγής τους, των ενδιάμεσων σταθμών στις μεταναστευτικές τους διαδρομές και των τόπων διαχείμασης τους.

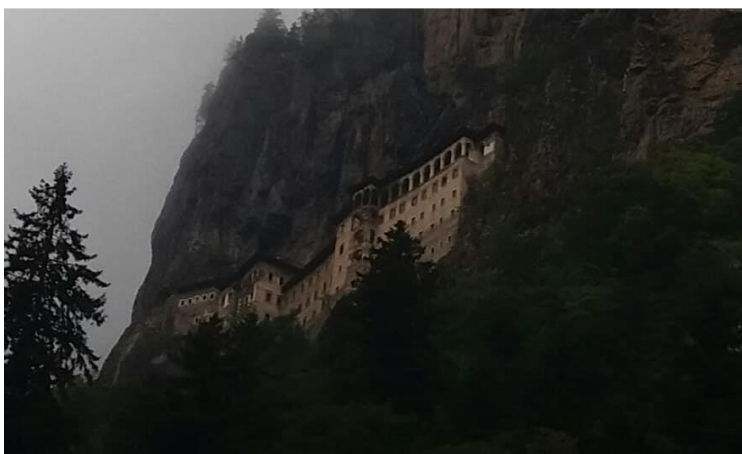
Στα πλαίσια του διήμερου αυτού εορτασμού στη Χίο, μαζεύτηκαν την Κυριακή 20 Οκτώβρη στον Αη-Γιώργη Λαγκάδας μικρά και μεγάλα παιδιά. Αρχικά έγινε η γνωριμία με τα πουλιά στην υπαίθρια έκθεση φωτογραφίας, αφού στο χώρο δεν υπήρχε ούτε ένα πουλί για δείγμα. Έπειτα έγιναν δυο ομάδες, μια με τα νήπια και η άλλη με τα παιδιά του δημοτικού και κάθε ομάδα έπαιξε παιχνίδια, ζωγράφισε και έφτιαξε ταΐστρες για τα πουλιά. Στη συνέχεια, οι ομάδες πήγαν βόλτα στο δάσος του Καρυδά, τα μεγάλα παιδιά με υπεύθυνη την Σοφία Τάζογλου και τα νήπια με υπεύθυνη την Μαριάννα Καρίβαλλη. Εκεί διαβάστηκαν παραμύθια, έγιναν παιγνιώδεις δράσεις και τα παιδιά παρατήρησαν και ενημερώθηκαν για τον βióτοπο του δάσους. Η ξεχωριστή αυτή γιορτή έληξε μετά από τρεις ώρες.

Ενώ τα... μεγάλα Λαγκαδουσάκια έφτασαν μέχρι τον Πόντο

Την πολυήμερη εκδρομή του είχε ο ΠΣΛ αρχές Σεπτέμβρη στη Μαύρη Θάλασσα, πόντο-πόντο τον γυρίσαμε τον Πόντο, Σαφράμπολη, Αμάσεια, Ιασώνειο Ακρωτήριο, Κερασούντα, Κοτύωρα, Τραπεζούντα, Ουζούν Γκιολ, Παναγία Σουμελά, φουντούκια, τσάγια και καφέδες, αυτά και άλλα είδαμε, μυρίσαμε και γευθήκαμε, όμορφα μέρη, μοναδικά αλλά σαν τη Λαγκάδα πουθενά.

ΑΝΕΜΟ... μαγειρέματα

Ελιόψωμα

από τη Βασούλα Ν. Αποστολίδη

Υλικά

- 1 φακελάκι ξηρή μαγιά
- 1 κουταλάκι ζάχαρη
- 1 κουταλάκι αλάτι
- 1 φλιτζανάκι του καφέ ελαιόλαδο
- Αλεύρι για όλες τις χρήσεις
- Ελιές κομματιασμένες

Εκτέλεση

Σε ένα ποτήρι χλιαρό νερό αραιώνουμε τη μαγιά και το αφήνουμε για 20 λεπτά περίπου. Έπειτα το αδειάζουμε σε ένα μπωλ, προσθέτουμε τη ζάχαρη, το αλάτι και το ελαιόλαδο. Τα ανακατεύουμε και προσθέτουμε σιγά σιγά κοσκινισμένο το αλεύρι, όσο σηκώσει. Πλάθουμε καλά μέχρι να γίνει εύπλαστη ζύμη. Αφήνουμε το ζυμάρι σκεπασμένο να φουσκώσει περίπου για μιάμιση ώρα.

Τεμαχίζουμε τις ελιές σε μικρά κομματάκια και τις ζυμώνουμε με το μείγμα. Μοιράζουμε τη ζύμη σε μικρά μπαλάκια (σχηματίζονται 20 με 25 κομμάτια), τα πλάθουμε και τα βάζουμε σε βουτυρωμένο ταψί. Τα ψήνουμε για μισή ώρα.

ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

“ΑΝΕΜΗ”

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΟΥ Π.Σ.Λ. «Η ΚΥΔΙΑΝΤΑ»
Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
απαραίτητα τις απόψεις της Σ.Ε.

- Αποστολή ύλης στα:
matapostoli@hotmail.gr
panagrel@yahoo.gr

ΠΡΟΤΡΟΠΗ

ΓΙΝΕ ΚΙ ΕΣΥ ΜΕΛΟΣ

ΤΟΥ
Πολιτιστικού - Επιμορφωτικού
Συλλόγου Λαγκάδας
«Η Κυδιάντα»

Η εγγραφή κοστίζει 5 €